

25 November 1954

G E H E I M

225130

Communistische activiteit
in overheidsbedrijven te Amsterdam.-

Met verwijzing naar mijn schrijven van 16 September 1953 No. 127719 moge ik Uwe Excellentie betreffende de communistische activiteit in de Overheidsbedrijven te Amsterdam het volgende berichten.

Nogmaals moge in herinnering worden gebracht, dat naast de Bond Nederlands Overheids Personeel, een E.V.C. bedrijfsbond, die zijn grootste aanhang heeft onder het Overheidspersoneel van de Gemeente Amsterdam, in de Overheidsbedrijven tevens bedrijfsafdelingen van de C.P.N. werkzaam zijn.

Uit geheime bronnen verkregen inlichtingen hebben onlangs uitgewezen, dat het partijbestuur der C.P.N. de instelling van een illegale organisatievorm in de Overheidsbedrijven te Amsterdam, waartoe men na de afkondiging van het ambtenarenverbod in Januari 1952 was overgegaan, thans als een onjuiste maatregel beschouwt.

Aanvankelijk ontwikkelde slechts een kleine kern van op betrouwbaarheid geselecteerde communisten enige politieke activiteit in de illegale partij-bedrijfsafdelingen. Het grotere aantal naar de stadsafdelingen afgevoerde leden werd echter merendeels door de partij uit het oog verloren.

Naarmate de verkiezingen voor de Provinciale Staten in April 1954 naderden, werd het de partijleiding der C.P.N. steeds meer duidelijk, dat het contact met de massa in de bedrijven en de hieruit voortvloeiende politieke beïnvloeding door de instelling van de illegale C.P.N.-Overheid verloren dreigde te gaan. Het grote ledenverlies met de daaraan gepaard gaande derving van inkomsten uit contributies e.d. speelt in dit verband een belangrijke rol.

Reeds in begin Maart 1954 werd derhalve door het Partijbestuur der C.P.N. besloten de illegaliteit in alle partijbedrijfsafdelingen zoveel mogelijk op te heffen. Uit veiligheids-

Aan:
Zijne Excellentie
de Minister van Binnenlandse Zaken
te 's-Gravenhage

MINISTERIE VAN BINNENLANDSE ZAKEN (B.V.D.)

te vervolg op schr 225130 dd 25.11.54 aan Z.E.de Minister van Binnenlandse Zaken

- 2 -

overwegingen werd het besluit gehandhaafd om aan de leden van de C.P.N.-Overheid geen partijboekje uit te reiken. Nadien werd vastgesteld, dat de ambtenaren van het stadhuis en het Gemeentelijk Energie Bedrijf als zijnde de meest kwetsbaren voor een eventuele toepassing van het ambtenarenverbod de illegale status behielden. Mede als gevolg van het gereleveerde partijbesluit werd gedurende de verkiezingsperiode een opleving van de politieke activiteit in de Overheidsbedrijven bespeurd.

Tijdens de op 31 October j.l. gehouden conferentie van het C.P.N. Onderdistrict Overheid, welke sedert 1951 niet meer gehouden was, werd uitdrukkelijk gesteld, dat de illegale werkwijze gedurende de bezetting geheel anders lag dan de huidige illegaliteit van de C.P.N.-Overheid. De C.P.N. heeft in haar huidige tactiek veel meer belang bij een legaal werkende organisatie, waarbij iedere partijgenoot ingeschakeld wordt. Alleen deze structuur kan leiden tot een effectief werkend agitatie- en propaganda-apparaat ter beïnvloeding van de massa tegen o.a. de Duitse herbewapening en het anti-democratische blok in Nederland.

Om desniettegenstaande het relatief geringe aantal C.P.N.-leden in Overheidsdienst tegen bepaalde onverwachte maatregelen van regeringszijde veilig te stellen, is sedert kort een nieuw contributiestelsel ingevoerd. Door de vorming van groepen van tien partijleden per bedrijf onder leiding van een subpenningmeester kan tevens een effectieve controle op de huidige ledenstand verkregen worden. Zonder de voorzichtigheid uit het oog te verliezen heeft het bestuur van het C.P.N. district Amsterdam tijdens de Overheidsconferentie tevens besloten per bedrijf na te gaan of hetgeen er nog van een illegale organisatievorm gehandhaafd was gebleven, eventueel kon worden opgeheven.

Bij de E.V.C. is de remmende uitwerking van het zgn. Ambtenarenverbod van December 1951 uiteraard het sterkste geweest bij de Bond van Nederlands Overheids Personeel.

- 3 -

Reeds

MINISTERIE VAN BINNENLANDSE ZAKEN (B.V.D.)
Vervolg op schr 225130 dd 25.11.54 aan Z.E. de Minister van Binnenlandse Zaken

- 3 -

Reeds medio 1953 propageerde de B.N.O.P./E.V.C. evenwel, dat van een werkelijk verbod geen sprake was en dat het doel van de reactie - de B.N.O.P./E.V.C. in zijn bestaan te treffen - niet is bereikt. In besloten vergaderingen werd het Ambtenarenverbod door E.V.C.-functionarissen als "een wassen neus" betiteld. Sedertdien werd een aantal acties ingesteld, teneinde de leden, die voor de organisatie verloren waren gegaan, terug te winnen. De oplage van het B.N.O.P.-orgaan werd uitgebreid teneinde de verspreiding aan belangstellenden door de afdelingen te bevorderen.

Uit recente informatie is gebleken, dat de ledenwerfacties van de E.V.C. in de Overheidsbedrijven effect gesorteerd hebben. In verhouding tot het grote aantal werknemers in bedrijven als het Gemeentelijk Energie Bedrijf, Publieke Werken, Gemeentelijk Vervoerbedrijf, Stadsreiniging en Was- Schoonmaak- Bad- en Zweminrichtingen heeft de C.P.N. tengevolge van haar illegale organisatievorm slechts een betrekkelijk klein aantal leden overgehouden.

Daarentegen is de invloed van de B.N.O.P./E.V.C. in deze bedrijven sterk vermeerderd.

Indien de besluiten van de conferentie van het C.P.N. Onderdistrict Overheid om n.l. de illegaliteit te verlaten en wederom openlijke propaganda te gaan voeren door de Partij uitgevoerd worden, kan ook een toeneming van het partijledental met daaraan gepaard gaande activiteit verwacht worden.

Er zijn thans naar schatting 450 leden van de C.P.N. in Amsterdam, die behoren tot het Onderdistrict Overheid der C.P.N. te Amsterdam, terwijl de B.N.O.P. in deze stad ± 2500 leden telt.

Een doordruk van dit schrijven heb ik rechtstreeks ter kennisneming aangeboden aan Zijne Excellentie de Minister-President en Uw Ambtgenoot van Sociale Zaken en Volksgezondheid onder toevoeging van een afschrift van het in hoofde dezes aangehaalde schrijven van 16 September 1953 No. 127719.

Het Hoofd van de Dienst

Mr L. Einthoven